

Przedsiębiorczość uczelni w kontekście zmian Ustawy o szkolnictwie wyższym (Ustawa 2.0)

STRESZCZENIE

CEL NAUKOWY: Celem pracy jest odpowiedź na pytanie, w jakim kierunku będzie zmieniał się model uniwersytetu przedsiębiorczego w kontekście proponowanych zmian legislacyjnych (Ustawa 2.0)?

PROBLEM I METODY BADAWCZE: Problemem naukowym jest określenie kierunku modyfikacji modelu uczelni w wyniku proponowanych zmian legislacyjnych.

PROCES WYWODU: W artykule zastosowano metodę analizy dokumentów i literatury w powyższym zakresie. Praca zawiera charakterystykę przyczyn i ograniczeń funkcjonowania modelu przedsiębiorczego w polskich uczelniach. Następnie skoncentrowano się na konsekwencjach zmian legislacyjnych od 2011 r. i analizie propozycji do zmian w ustawie (Ustawa 2.0). W końcowej części podjęta została próba określenia kierunku zmian modelu uczelni w Polsce.

WYNIKI ANALIZY NAUKOWEJ: W wyniku przeprowadzonej analizy uwidacznia się tendencja do dalszej koncentracji na modelu przedsiębiorczym uczelni z większym różnicowaniem zadań ze względu na odmienne profile szkół wyższych. Przedsiębiorczość uczelni w Polsce w dalszym ciągu dotyczyć będzie zarówno działalności naukowej, jak i dydaktycznej.

WNIOSKI, INNOWACJE, REKOMENDACJE: Propozycje do zmian w Ustawie 2.0 uwidaczniają zwiększony nacisk i wymagania związane z działalnością naukową uczelni. Dostrzegalna jest również potrzeba zmian strukturalnych w szkołach wyższych. Wszystko to stanowić będzie duże wyzwanie dla szkolnictwa wyższego i jego pracowników po wprowadzeniu znowelizowanej Ustawy o szkolnictwie wyższym.

→ **SŁOWA KLUCZOWE:** **SYSTEM SZKOLNICTWA WYŻSZEGO, REFORMA
SYSTEMU SZKOLNICTWA WYŻSZEGO, PRZEMIANY
MODELI SZKÓŁ WYŻSZYCH, EDUKACJA AKADEMICKA**

ABSTRACT

University Entrepreneurship in the Context of Changes to the Higher Education Statute (STATUTE 2.0)

RESEARCH OBJECTIVE: The aim of the work is to answer the question in which direction the entrepreneurial university model will change in the context of the proposed legislative changes (Statute 2.0)?

THE RESEARCH PROBLEM AND METHODS: The scientific problem is to determine the direction of modifying the university model as a result of the proposed legislative changes. The article will use the method of analyzing documents and literature in the above field.

THE PROCESS OF ARGUMENTATION: The work contains a description of the causes and limitations of the entrepreneurial model in Polish universities. Then, the focus was on the consequences of legislative changes from 2011 and the analysis of proposals for changes to the act (Statute 2.0). In the final part, an attempt was made to determine the direction of changes in the university model in Poland.

RESEARCH RESULTS: As a result of the conducted analysis, the tendency to further focus on the entrepreneurial model of the university with a greater diversity of tasks due to the different profiles of higher education institutions is visible. Entrepreneurship of the university in Poland will continue to concern both the scientific and didactic activities.

CONCLUSIONS, INNOVATIONS, AND RECOMMENDATIONS: Proposals for changes in Statute 2.0 show increased emphasis and requirements related to the academic activity of the university. The need for structural changes in universities is also evident. All this will be a major challenge for higher education and its employees after the introduction of the amended law on higher education.

→ **KEYWORDS:** **HIGHER EDUCATION SYSTEM, REFORM OF THE HIGHER EDUCATION SYSTEM, TRANSFORMATION OF HIGHER EDUCATION MODELS, HIGHER EDUCATION**

Wstęp

Żyjemy obecnie w czasach permanentnej zmiany otaczającej nas rzeczywistości, którą Z. Bauman określa jaką płynną nowoczesność. Autor zauważa, iż w obliczu nieustannych przemian dostrzec można zarówno plusy, jak i minusy.

Ponieważ żyję już wyjątkowo długo, miałem wiele okazji prześledzić pod tym kątem całkiem sporo radykalnie różnych uwarunkowań i nigdy nie natknąłem się na taką formę życia, na którą nie składałyby się jednocześnie i możliwości i zagrożenia. (...) Obecna forma życia, którą badam i oceniam od kilkunastu lat (czyli *płynne nowoczesne*, zderegulowane i zindywidualizowane społeczeństwo konsumentów uformowane w warunkach postępującej globalizacji), nie stanowi wyjątku od tej reguły (Bauman, 2012, s. 34).

W związku z powyższym edukacja, na wszystkich jej poziomach, realizowana jest w instytucjach, które również podlegają zmianom. Jednocześnie świat ludzi młodych również charakteryzuje możliwość niestannego wyboru.

(...) jedyną formą życia znaną młodemu pokoleniu od urodzenia jest społeczeństwo konsumentów i jego kultura chwili, rozedrgana i nieustannie zmieniająca się, lansująca kult nowości i przypadkowości (Bauman, 2012, s. 42).

Stąd wynika nastawienie konsumpcyjne w kontekście posiadanego wykształcenia.

Uwarunkowania przemian edukacji w szkolnictwie wyższym zostały w literaturze już wielokrotnie opisane, biorąc pod uwagę proces globalizacji, dominację ideologii neoliberalnej, akademicki konsumpcjonizm, proces boloński itp. Uwzględniając sytuację systemu szkolnictwa wyższego w kraju,

Wzięć pod uwagę trzeba przede wszystkim to, w jakim kierunku zmierzają transformacje systemu – podąża on bowiem dość jasno zdefiniowaną ścieżką, zaskakująco zbieżną z postulatami neoliberalnymi. Szkoły wyższe (...) coraz bardziej przypominają zaczynają przedsiębiorstwa z wyraźnie założonymi celami: elastyczność, praktyczność kształcenia, pełna przeliczalność i porównywalność oferty, standaryzacja, ścisła współpraca z otoczeniem gospodarczym (Piątek, 2016, s. 183).

W kontekście powyższych rozważań nabiera znaczenia pytanie o to, jakich zmian w systemie szkolnictwa wyższego możemy się spodziewać po wdrożeniu nowelizacji ustawy w Polsce. Celem pracy jest określenie, w jakim kierunku będzie zmieniał się model uniwersytetu przedsiębiorczego w kontekście proponowanych zmian legislacyjnych. W związku z powyższym niezbędne jest uwzględnienie propozycji zmian w ustawie w odniesieniu do przemian modelu szkoły wyższej od początku drugiej dekady XXI w.

Przedsiębiorczość uczelni w Polsce

Przedsiębiorczość szkół wyższych była niejednokrotnie przedmiotem polemiki na gruncie naukowym. Doszukując się przyczyn wdrożenia modelu, warto zwrócić uwagę, za M. Kwiekim, na następującą kwestię:

Największym wyzwaniem dla paradygmatu akademickiego (...) było wkroczenie do polityki szkolnictwa wyższego i do polityki naukowej międzynarodowych danych porównawczych. Stało się to w Europie dwie dekady temu, głównie dzięki konsekwentnemu zbieraniu danych przez OECD i Eurostat, a potem udostępnianiu danych przez Web of Science i Scopus. Kolejnym krokiem było wkroczenie danych bibliometrycznych do polityki naukowej, a zwłaszcza do procedur ewaluacji nauki – obok tradycyjnej oceny eksperckiej (Kwiek, 2018, s. 67).

Stąd wynikają wyzwania dotyczące nacisku na osiągnięcia uczelni w zakresie nauki oraz współpracę międzynarodową.

A.H. Jasiński zwraca uwagę, za K. Leją, na trzy zasadnicze wyzwania stojące obecnie przed uniwersytetami:

- zmiana charakteru relacji uniwersytetu z otoczeniem,
- poszukiwanie nowych źródeł finansowania,
- lepsze wykorzystywanie przez nie środków publicznych (Jasiński, 2016, s. 470).

Autor dostrzega też ograniczenia modelu przedsiębiorczego w polskich realiach.

Najważniejszym ograniczeniem (zagrożeniem dla uniwersytetu) jest możliwość zachwiania proporcji między ambitnymi badaniami podstawowymi a utylitarnymi pracami rozwojowymi. Istnieją również inne graniczenia – zagrożenia dla wszystkich wartości uniwersytetu jak: wspólnota uczonych, tradycja, wolność, dążenie do prawdy, edukacja społeczeństwa. (...) Podążając w obranym kierunku, trzeba bowiem uważać, żeby: a) nie uzależnić zbyt mocno działalności uniwersytetu od tego, co dzieje się na rynku (...) b) nie narazić na szwank tożsamości uniwersytetu w kontaktach z biznesem oraz c) nie doprowadzić do konfliktu interesu między obowiązkami naukowo-dydaktycznymi nauczyciela akademickiego a jego zaangażowaniem biznesowym (Jasiński, 2016, s. 484).

Powyższy problem dostrzega również E. Prokou, zaznaczając, iż istnieje

nacisk (...) na związek między naukowym światem i przedsięwzięciami interesu, które w znacznej mierze określają działalność edukacyjną i badania mające miejsce w przestrzeni uniwersytetu. Ze względu na nowe praktyki produkcji przemysłowej wzrosło znaczenie przedsięwzięć opartych na nowych technologiach informacyjnych i nowych rodzajach wiedzy specjalistycznej, która kładzie nacisk na wdrożenia. Badania oparte na transdyscyplinarnym rozwiązywaniu problemu i tradycyjne dychotomie między badaniami podstawowymi i stosowanymi nie są obecnie brane pod uwagę (Prokou, 2008, s. 391).

Stąd wynika potrzeba podejmowania współpracy w obszarze badawczym i dydaktycznym. Jednocześnie traci na znaczeniu szeroki zakres autonomii funkcjonowania szkół wyższych.

W literaturze istnieją opinie sugerujące, iż całkowite odejście od modelu Humboldta jest sprzeczne z tradycją uniwersytetu.

Funkcjonowanie modelu Humboldtowskiego (uniwersytet badawczy) w stanie czystym jest w obliczu płynności współczesnego życia społeczno-gospodarczego, mało możliwe, jednak wiele z jego konstytutywnych cech winno być przypominanych i powszechnie propagowanych (Płasek, 2016, s. 183).

Sugeruje to potrzebę łączenia tradycyjnego modelu uniwersytetu z modelem przedsiębiorczym. Jednocześnie pojawiają się głosy, iż „(...) nie wystarczy, by uczelnie funkcjonowały według koncepcji tradycyjnej, pełniąc funkcję depozytariuszy kultury narodowej i nauki oraz społecznego potencjału intelektualnego. Muszą świadczyć bogatą ofertę

edukacyjną i być organizacjami zorientowanymi na wiedzę, procesy i działania systemowe” (Cichoń, 2013, s. 152). Koncentrując uwagę na przyczynach odejścia od tradycyjnego modelu, Ł. Sułkowski wskazuje:

- problem z państwowym finansowaniem uniwersytetów,
- rozwój konkurencyjnych, rynkowych instytucji edukacyjnych,
- umasowienie i egalitaryzację kształcenia wyższego,
- biurokratyzację uniwersytetu,
- komercjalizację współczesnej nauki (Sułkowski, 2016, s. 17).

Warto zaznaczyć, iż uczelnie wyższe w różnym tempie i z różną intensywnością stają się przedsiębiorcze w powiązaniu z silnie zakorzenioną tradycją modelu Humboldta. Problemem zasadniczym staje się określenie, czy ta tendencja wynika z wprowadzanych zmian legislacyjnych oraz czego możemy się spodziewać po wdrożeniu nowelizacji ustawy.

Reformy systemu szkolnictwa wyższego w kontekście przemian legislacyjnych

Analiza wdrożonych od 2011 r. nowelizacji ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym z 2005 r. pozwala przedstawić tendencje dotyczące zmian w obszarze misji uczelni oraz ich powinności w działalności naukowej i dydaktycznej.

Koncentrując uwagę na założeniach dotyczących misji, nowelizacja z 2011 r. zakłada tradycyjne wartości uniwersytetu, czyli wolność nauczania, badań i twórczości artystycznej. Uwidacznia się też wymóg prowadzenia współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym w postaci tzw. spółki celowej oraz w nawiązaniu do realizacji programów kształcenia. Uszczegółowienie zakresu tej współpracy następuje w 2014 r., kiedy uwzględniono prowadzenie badań naukowych i prac rozwojowych, świadczenie usług badawczych oraz transfer technologii do gospodarki. W związku z powyższym

(...) uniwersytet (...) stracił dawny monopol na definiowanie tego, co można uznać za wiedzę wartościową i godną upowszechnienia. (...) stał się on tylko jedną z wielu placówek wytwarzania wiedzy (Melosik, 2009, s. 77).

Nowelizacja ustawy wprowadza również tzw. Konwent Uczelni Publicznej.

Uwzględniając kwestię działalności naukowej, nowelizacja z 2011 r. kontynuuje wdrażanie, zgodnie z założeniami deklaracji bolońskiej, studiów trzystopniowych. Kolejne zmiany nastąpiły w 2014 r., kiedy wdrożono status tzw. Krajowego Naukowego Ośrodka Wiodącego oraz system POL-on. W 2015 r. nowelizacja reguluje sprawę limitu kosztów związanych z udziałem w zagranicznych uczelniach oraz limit wydatków z budżetu państwa w tym celu. W 2016 r. nastąpiła kontynuacja kwestii trójstopniowości studiów i wdrożenia systemu POL-on oraz uwzględniono ewaluację nauki poprzez audyty projektów badawczych.

W aspekcie dydaktycznym zmiana ustawy z 2011 r. przyczyniła się do standaryzowania procesu kształcenia poprzez Krajowe Ramy Kwalifikacji lub na wybranych kierunkach standardy kształcenia. Spowodowało to odwrócenie spojrzenia na proces dydaktyczny realizowany w uczelniach z koncentracji na treściach kształcenia na uzyskiwane w wyniku realizacji procesu efekty w postaci wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. W opinii M. Czerepaniak-Walczak wdrożenie KRK do praktyki edukacyjnej

Służy (...) przede wszystkim zwiększeniu przejrzystości systemów edukacyjnych, porównalności dyplomów poświadczających poziom wykształcenia oraz (...) umocnieniu związku między efektami uczenia się a uzyskiwanymi kwalifikacjami (2013, s. 41).

W 2014 r. wdrożona nowelizacja spowodowała możliwość potwierdzania efektów uczenia się uzyskiwanych poza systemem studiów, natomiast w 2016 r. określone zostały kryteria oceny jakości kształcenia (tzw. oceny programowej), na które składają się: proces kształcenia, standardy kształcenia, kwalifikacje nauczycieli, współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym, skuteczność wewnętrznego systemu zapewniania jakości, potwierdzanie efektów uczenia się oraz umiędzynarodowienie kształcenia.

Intensywne prace nad nowelizacją ustawy, z udziałem środowiska akademickiego, rozpoczęły się w 2016 r., kiedy w ramach konkursu wyłoniono prace trzech zespołów przygotowujących projekty reform. Należały do nich zespół pod kierownictwem M. Kwieka z Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, zespół pod kierownictwem A. Radwana z Instytutu Allerhanda oraz zespół pod kierownictwem H. Izdebskiego z konsorcjum trzech uczelni niepublicznych – Uniwersytetu Humanistycznospołecznego SWPS, Wyższej Szkoły Informatyki i Zarządzania w Rzeszowie oraz Collegium Civitas w Warszawie.

Koncentrując uwagę na treści założeń, wszystkie projekty przedstawiają zmieniającą się rolę szkoły wyższej w systemie, zmierzającą w kierunku modelu przedsiębiorczego. Zespół pod kierownictwem H. Izdebskiego wskazuje na różnicowanie roli uczelni w państwie, wskazując rolę społeczną, kulturotwórczą oraz innowacyjną opierającą się na pracy na rzecz gospodarki. Ta rola, w ujęciu zespołu M. Kwieka, definiowana jest jako tzw. trzecia misja uczelni, która wiąże się z otwartością na otoczenie społeczno-gospodarcze, konkurencyjnością, mobilnością oraz przejrzystością funkcjonowania. To, co wyłania się klarownie w założeniach projektu, to zwiększony nacisk na jakość nauki poprzez konkurencyjne badania międzynarodowe oraz na jakość kształcenia w uczelniach, które winny być zróżnicowane profilowo¹. Zgodnie z założeniami zespołu system szkolnictwa wyższego powinien być finansowany zgodnie z następującym podziałem:

- uczelnie o profilu badawczym – priorytetowym zadaniem uczelni będzie prowadzenie badań naukowych na najwyższym poziomie (...). Drugim (...) będzie kształcenie studentów, zwłaszcza na poziomie studiów doktoranckich oraz

¹ <http://www.nauka.gov.pl/ustawa-2-0-informacje/uniwersytet-im-a-mickiewicza.html> (dostęp: 02.01.2017).

magisterskich. Trzecim (...) będzie transfer wiedzy oraz innowacji do gospodarki, jak również ścisły kontakt z otoczeniem społecznym (...).

- uczelnie o profilu badawczo-dydaktycznym – mają dwa równoważne zadania: badawcze oraz dydaktyczne. (...) zadaniem uczelni jest zaangażowanie w rozwój regionu (...). Uczelnie tego typu pozostają w bliskim kontakcie z regionalnymi partnerami przemysłowymi (...).
- uczelnie o profilu dydaktycznym – ich głównym zadaniem jest kształcenie studentów, ze szczególnym uwzględnieniem kierunków o profilu praktycznym, biorących pod uwagę potrzeby regionalnego rynku pracy. Istotą funkcjonowania uczelni (...) jest tworzenie kapitału intelektualnego (...) (Kwiek i in., 2016, s. 68-70).

W projekcie zespołu pod kierunkiem H. Izdebskiego, poszukując przyczyn niskich pozycji polskich uczelni na liście szanghajskiej, zwrócono uwagę na przyczyny tej sytuacji: archaiczny sposób zatrudnienia i sformalizowaną ocenę kadry oraz brak dywersyfikacji źródeł finansowania uczelni. Dostrzeżone zostały też problemy związane z zarządzaniem uczelniami i jej strukturą wewnętrzną w odwołaniu do organów kolegialnych oraz podziału uczelni na te o strukturze tradycyjnej i posiadające struktury nietypowe².

W propozycji reform systemu, w ujęciu zespołu pod kierownictwem A. Radwana, pojawia się stwierdzenie, iż

(...) istnieje trudna do przezwyciężenia rozpiętość między zakresem zmian koniecznych dla sprostania światowym standardom jakości w nauce a zdolnością krajowego środowiska akademickiego do przyjęcia i wdrożenia tych zmian³.

Jako rozwiązanie problemu wskazano potrzebę konkurencyjnej regulacji jako rynkowego katalizatora reformy. Jednocześnie pojawia się potrzeba multicentryczności uniwersytetów, która winna sprzyjać ich efektywności.

Należy dążyć do horyzontalnej struktury multicentrycznych uczelni o silnej identyfikacji dualnej kadry: identyfikacji ze stosunkowo autonomiczną jednostką (typu *Center for...*) oraz jednocześnie z uniwersytetem jako wspólnym szyldem i zapleczem dla wielu centrów badawczych⁴.

Biorąc pod uwagę tendencje wprowadzonych zmian legislacyjnych od 2011 r., na uwagę zasługuje fakt, iż dominowała w nich koncentracja na przygotowaniu studentów do aktywnego wejścia na rynek pracy. Założenie to jest zgodne z założeniami deklaracji bolońskiej, która wprowadzając Ramy Kwalifikacji w Europejskim Obszarze Szkolnictwa

² http://www.nauka.gov.pl/g2/oryginal/2016_06/dc6c533273d75b10a8b8cd123a2159dc.pdf (dostęp: 02.01.2017).

³ http://www.nauka.gov.pl/g2/oryginal.2016_06/26c934585d3e19c0dc442ebae641ad88.pdf (dostęp: 02.01.2017).

⁴ Tamże.

Wyższego, przyczyniła się do wdrożenia trójstopniowości studiów, porównywalności kwalifikacji oraz mobilności studentów i absolwentów. Wdrożone Krajowe Ramy Kwalifikacji stały się narzędziem, które spełniało te założenia.

Projekty zmian w Ustawie 2.0 sugerować mogą odmienną tendencję. W dalszym ciągu dużą wagę przywiązuje się do zapewnienia jakości kształcenia, jednak priorytetem wydaje się nacisk kładziony na współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym, a także konkurencyjność i wzrost znaczenia działalności naukowej uczelni wyższych.

W jakim kierunku zmierza model współczesnej polskiej uczelni?

Szkoły wyższe, w obliczu tak wielu czynników wpływu, znajdują się obecnie w trudnej sytuacji. Z jednej strony trwają prace nad zmianą systemu szkolnictwa wyższego, który postawi uczelnie wobec konieczności dostosowania się do nowych wymagań. Z drugiej strony od lat funkcjonują w obliczu zmiennych oczekiwań ze strony odbiorców usług edukacyjnych oraz otoczenia społeczno-gospodarczego.

Biorąc pod uwagę teoretyczne odniesienie do sytuacji, w jakiej znajdują się obecnie uczelnie, warto się skoncentrować na, wyróżnionych przez M. Malewskiego, trzech modelach edukacji w szkolnictwie wyższym, które określono jako model tradycyjny, zawodowy oraz hybrydowy.

Najstarszy za cel kształcenia uznawał opanowanie wiedzy i dążenie do poznania prawdy. Wiedza w tej perspektywie była wartością najwyższą. Model późniejszy, związany z racjonalnością modernistyczną, nastawiony był na przekazywanie wiedzy, zdobywanie umiejętności zawodowych w związku z rozwojem gospodarczym i technicznym (Ćwikliński, 2014, s. 143).

Trzeci wyróżniony przez M. Malewskiego to model hybrydowy, który

(...) osadzony jest na racjonalności rynkowej, gdzie koegzystują tradycyjne idee kształcenia uniwersyteckiego oraz oczekiwania, by kształcić specjalistów przygotowanych do podjęcia pracy w warunkach gospodarki rynkowej (Ćwikliński, 2014, s. 143).

Obecnie szkoły wyższe charakteryzuje najczęściej hybrydowy model funkcjonowania, wynikający z wymagań KRK. Dodatkowo warto zaznaczyć, iż model zawodowy, ze względu na konkurencyjność na rynku usług edukacyjnych i pojawiający się niż demograficzny, natrafia na potrzebę zwiększonych starań o studenta-konsumenta, który będzie zainteresowany ofertą spełniającą kryterium użyteczności pod względem uzyskania oczekiwanego wykształcenia i zatrudnienia. Przedsiębiorczość uczelni w tym zakresie powinna mieć więc tendencję wzrostową.

Kolejną kwestią jest działalność badawcza, która od dłuższego czasu oceniana jest pod względem użyteczności i wdrożeń. Przedsiębiorczość w tym zakresie nie dotyczy samej uczelni, ale głównie zatrudnionych w niej zespołów badawczych. Warto zaznaczyć przy tym wzrastające znaczenie badań interdyscyplinarnych i transdyscyplinarnych

o charakterze innowacyjno-wdrożeniowym. Dotychczasowe zmiany legislacyjne przyczyniły się do zwiększenia otwartości na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego. W związku z powyższym wpłynęły na utrwalenie modelu przedsiębiorczego uczelni w naszym kraju.

Wnioski

Na przestrzeni ostatnich dekad uwidacznia się szereg zróżnicowanych zmian w szkolnictwie wyższym. Analizując zmiany legislacyjne, uwidacznia się stopniowy wzrost znaczenia kształcenia dla potrzeb rynku pracy, zgodnie z założeniami procesu bolońskiego. Oczekiwania dotyczące wykształcenia, pozwalającego zdobyć atrakcyjne miejsce zatrudnienia, coraz bardziej uwidaczniają się również po stronie studentów.

Istotą studiów i studiowania nie jest już dążenie do rozwoju osobowości, zdobycia wiedzy, rozszerzenia horyzontów intelektualnych czy nawiązywania całonocnych przyjaźni. Pobyt na uniwersytecie nabiera charakteru *akademickiej biznesowej transakcji*, w której to niemal wyłącznie oczekiwania studenta/konsumenta co do uzyskiwania usług edukacyjnych oraz prawa rynku wyznaczają zakres przekazywanej wiedzy i kwalifikacji (Melosik, 2009, s. 70).

Zmiana oczekiwań społecznych uwidacznia się również w zakresie działalności naukowo-badawczej, gdzie nawiązanie współpracy i finansowanie badań przez firmy zewnętrzne stanowi jeden z głównych wyznaczników przedsiębiorczości. Można więc dostrzec, iż od wielu lat uczelnie działają w sposób przedsiębiorczy, poszukując źródeł finansowania w obszarze naukowym i dydaktycznym.

Na uwagę zasługuje kwestia, w jakim zakresie model przedsiębiorczy uczelni wyłania się w propozycji zmian do Ustawy 2.0. Wydaje się, że w treści wszystkich propozycji reform kwestia ta nabiera jeszcze większego znaczenia. Każdy proponowany profil uczelni uwidacznia ściśle współdziałanie z otoczeniem społeczno-gospodarczym przy jednoczesnym nastawieniu na zróżnicowanie zadań.

W związku z powyższym można przypuszczać, iż po wdrożeniu Ustawy 2.0 i modyfikacji systemu szkolnictwa wyższego w Polsce dotychczasowe tendencje dotyczące zmian modelu uczelni i jej przedsiębiorczości nie powinny ulec zmianie. Dokonując analizy projektów reform, można zauważyć raczej tendencję wzrostową w zakresie przedsiębiorczości uczelni oraz zwiększony nacisk na osiągnięcia w ramach prowadzonej działalności naukowej. Pozostaje więc mieć nadzieję na to, że szkolnictwo wyższe w Polsce, które od lat nieustannie podlega zmianom, będzie w stanie dostosować się do wzrastających wymagań wynikających z transformacji systemu.

BIBLIOGRAFIA

- Bauman, Z. (2012). *O edukacji*. Wrocław: Wydawnictwo Naukowe Dolnośląskiej Szkoły Wyższej.
- Cichoń, S. (2013). Szkoła wyższa jako nowoczesna organizacja. *Teraźniejszość – Człowiek – Edukacja*, 1(61), 139-154.
- Czerepaniak-Walczak, M. (2013). *Fabryki dyplomów czy uniwersitas? O nadwiślańskiej wersji przemian w edukacji akademickiej*. Kraków: Oficyna Wydawnicza Impuls.
- Ćwikliński, A. (2014). *Edukacja akademicka. Między oczekiwaniami a rzeczywistością*. Poznań: Wydawnictwo Naukowe UAM.
- Jasiński, A.H. (2016). Polski uniwersytet na drodze do uniwersytetu przedsiębiorczego. *Zagadnienia Naukoznawstwa*, 4(210), 469-486.
- Kwiek, M. (2018). Ustawa 2.0 a mierzalność i porównywalność osiągnięć naukowych. *Nauka*, 1, 65-86.
- Kwiek, M., Antonowicz, D., Brdulak, J., Hulicka M., Jędrzejewski, T., Kowalski, R., Kulczycki, E., Szadkowski, K., Szot, A. i Wolszczak-Derkacz, J. (2016). *Projekt założeń do ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym*. Poznań: Wydawnictwo Uniwersytetu Adama Mickiewicza.
- Melosik, Z. (2009). *Uniwersytet i społeczeństwo. Dyskursy wolności, wiedzy i władzy*. Kraków: Oficyna Wydawnicza Impuls.
- Płasek, R. (2016). *Szkolnictwo wyższe – między utopijną wizją a rzeczywistością*. W: J. Gromysz i R. Włodarczyk (red.), *Utopia a edukacja*. Wrocław: Instytut Pedagogiki Uniwersytetu Wrocławskiego, 175-183.
- Prokou, E. (2008). The Emphasis on Employability and the Changing Role of the University in Europe. *Higher Education in Europe*, Vol. 33, No. 4, December, 387-394.
- Sutkowski, Ł. (2016.) *Kultura akademicka. Koniec utopii?* Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.

Netografia

- <http://www.nauka.gov.pl/ustawa-2-0-informacje/universytet-im-a-mickiewicza.html> (dostęp: 02.01.2017).
- http://www.nauka.gov.pl/g2/oryginal/2016_06/dc6c533273d75b10a8b8cd123a2159dc.pdf (dostęp: 02.01.2017).
- http://www.nauka.gov.pl/g2/oryginal.2016_06/26c934585d3e19c0dc442ebae641ad88.pdf (dostęp: 02.01.2017).

Copyright and License

This article is published under the terms of the Creative Commons Attribution – NoDerivs (CC BY- ND 4.0) License
<http://creativecommons.org/licenses/by-nd/4.0/>